

Tilsynsrapport for skoleåret 2012/ 13.

Formålet med den årlige tilsynsrapport er beskrevet i lovgrundlaget for de frie grundskoler i bek. Nr 764 af 3. juli 2006, hvoraf det fremgår, at hovedopgaven består i at vurdere, om undervisningen i friskolen "står mål med undervisningen i folkeskolen".

Det er aftalt, at tilsynet i indeværende skoleår består af følgende elementer:

1. planlagt tilsynsbesøg den 29. nov.2012 med overværelse af undervisningen i udvalgte klasser samt efterfølgende evalueringssamtale med lærere og skoleledelse,
2. udtag af tilfældige klassers testmateriale i diverse fag, foruden karaktergennemsnit opnået ved folkeskolens afgangsprøve, prøvetermin medio 2012.
3. uanmeldt tilsynsbesøg på skolen 5. feb. 2013 med overværelse af undervisningen i tilfældige klasser.
4. vurderinger og konklusioner på tilsynet 2012/ 13.
5. forslag til opmærksomhedsfelter og andre anbefalinger til fremme af kvaliteten i skolen og dens undervisning.

Hovedkonklusion.

På baggrund af tilsynet med undervisningen, test og den efterfølgende undervisning, **er det tilsynets klare opfattelse, at undervisningen på Bjerregrav Friskole fuldt ud står mål med undervisningen i folkeskolen.**

Herudover, bør det (**igen**) fremhæves, som noget ekstraordinært, at omgangsformen, nærhed, opmærksomhed over for hinanden, elevernes selvdisciplin og loyalitet over for skolen, ligger langt ud hvad man kan forvente i en gennemsnitlig skole. **Det er ganske enestående.**

Indtryk og vurderinger fra tilsynsbesøgene.

Omgangsform.

Det er kendetegnende for besøgene på skolen, at Bjerregrav Friskole repræsenterer et meget trygt, varmt og professionelt undervisningsmiljø. Det mærker man straks man træder ind på skolen. Man bliver mødt med overskud, imødekommehed og den særlige stemning af humor og seriøsitet, der kendetegner skolen. Eleverne er i særlig grad opmærksomme på læringsopgaven, og løser den i et samarbejde der er kendetegnet ved gensidig respekt og accept af hinandens kompetencer.

Lærerne udstråler en naturlig autoritet, der leder undervisningsarbejdet på en letflydende og kompetent facon.

Undervisning.

Undervisningen er overværet i 1. klasse, dansk; 4. klasse, historie; 5. klasse, sløjd; 7. klasse, tysk og historie; 8. og 9. klasse, dansk. Dertil et uanmeldt besøg i 7. klasse, fysik/ kemi; og 8.klasse, dansk.

Der er i undervisningen fokuseret på følgende centrale elementer i undervisningen:

- lærerens ledelse i klasserummet, herunder tydelighed, overblik, organisering og instruktionens klarhed i forhold til elevernes alder og udviklingstrin,

- lærerens tydelighed i kropssprog, stemmeføring, holdning mv.,
- fagligheden, herunder valg af indhold, metode, variation, tempo, væsentlighed og progression,
- elevernes modtagelighed, herunder motivation, deltagelse, engagement, adfærd og relationer.

Det er et fælles træk ved al den overværede undervisning, at den er præget af stram og velovervejet planlægning, høj faglighed og professionalisme. Afhængig af klassetrin er aktiviteterne præget af tilpas variation mellem oplæg, instruktion, samarbejde og individuelt arbejde.

Der er her grund til at fremhæve et vellykket program i sløjd for 5. klasse, der blev introduceret for en ny træskæreopgave (ansigter) med brug af stemmejern, huljern og køller. Opgaven fulgte et forløb med skærearbejde med kniv. Opgaven blev vel instrueret, med tilpas kreative muligheder i opgaveløsningen og med fokus på værktøjets og materialets muligheder, begrænsninger og dertil passende sikkerhedsforanstaltninger. Der blev arbejdet meget koncentreret og med stor entusiasme. Resultaterne kan ses på skolens gange i vindueskarmene. **Godt gået.**

Med lige så god grund kan fremhæves historieundervisningen i 4. klasse, hvor læreren med stor konsekvens, ro og overblik styrede klassen gennem en variation af aktiviteter med enkle og indarbejdede virkemidler. Der var ikke brug for at hæve stemmen, eller på anden måde løfte decibel-niveauet, for at styre aktiviteterne. Et håndtegn er, efter målrettet træning, tilstrækkeligt. **Godt gået.**

Evaluering.

I forlængelse af undervisningsdagen holdt lærerne, skolens ledelse og den tilsynsførende en kort fælles evaluering. Lærerne evnede på glimrende vis, at reflektere over egen praksis, og var interesseret i feed back på egen undervisning.

Der udspandt sig en drøftelse af børns tiltagende evne til abstraktion i skoleforløbet, og dets betydning for undervisningens tilrettelæggelse. Balancen mellem det konkrete og abstrakt operationelle, må til stadighed have lærerens opmærksomhed, for så vidt der i enhver klasse er en spredning i denne udvikling blandt eleverne på op til 3-5 år.

Test.

Der er gennemgået diverse test fra udvalgte klasser i fagene dansk, engelsk, fysik/ kemi, geografi, biologi og matematik.

Det gælder for alle testresultaterne, at de er gennemsnitlige eller over middel, specielt i fagene fysik/ kemi, geografi, biologi og matematik er der flotte resultater.

Der er som altid grund til at understrege, at de elever, der ved testning viser resultater, der er under middel eller ligefrem bekymrende dårlige, må give anledning til en særlig og målrettet indsats. Det er netop formålet med testningen, ikke at vise skolens samlede gennemsnit eller resultater sammenlignet med andre skoler, men som et pædagogisk værktøj for lærere (og forældre), til at være opmærksom på, hvor en særlig og adækvat indsats er nødvendig.

Der er ikke i denne tilsynsrapport foretaget sammenligning med Viborgs-skolerne, idet resultaterne ikke længere er tilgængelige ved overgangen til Nationale test. Der er en særlig udfordring for friskolerne i den anledning.

For andet år, har elever fra Bjerregrav Friskole deltaget i Folkeskolens afgangsprøve i prøveterminen 2012. For årgang 2012 gælder, at de scorer markant bedre end sidste årgang. **Godt gået.**

I forhold til landsgennemsnittet ligger resultatet i enkelte fag under, andre på gennemsnittet, og i fagene dansk skriftlig og matematik over gennemsnit.

Et tilfredsstillende resultat.

Særlige opmærksomhedsfelter og anbefalinger:

- at det faglige niveau og forventningerne til elevernes præstationer, til stadighed har høje ambitioner, således skolen kan fastholde og udbygge sin position som "det bedste læringssted i lokalområdet".

- at der til stadighed arbejdes med at udvikle de enkelte teams i retning af faglig og kollegial feedback, således disse fremstår som bæredygtige enheder, der udnytter den enkelte lærers kompetencer maksimalt.
- at forældrene nøje informeres om hjemmets opgave med at støtte og træne elevernes læring og sociale kompetencer, en nødvendig og påtrængende opgave for at sikre bla. tilstrækkelig læsehastighed. Hjemmets læsevaner bør udfordres af skolen.
- at skolen fortsætter sin tydelige indsats for en professionel kultur præget af struktur, præcision og selvdisciplin, uden at det går ud over den særlige varme rummelighed, der præger skolen. **Det er ikke uforenelige størrelser.**

Viborg den 17. februar 2013.

Karl Engelbrecht,
Tilsynsførende.